

PRAKSISOVERSIGT · CIVILPROCES

Praksisoversigt over isoleret bevisoptagelse (retsplejeloven § 343)

Syn og skøn uden verserende retssag – betingelser, værneting, omkostninger og forholdet til voldgift

Version 2 · Opdateret 27. jun. 2026 · 16 afgørelser · 2008-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Isoleret bevisoptagelse efter retsplejelovens § 343 giver mulighed for at optage bevis – i praksis næsten altid syn og skøn – ved domstolene, uden at der verserer en retssag. Bestemmelsen har stor praktisk betydning navnlig i entreprise- og ejendomssager, hvor en bygherre eller ejer ønsker at sikre teknisk bevis for mangler, inden der tages stilling til sagsanlæg, samt i skattesager, hvor skatteforvaltningsloven § 47 direkte henviser til § 343. Praksis er domineret af tre hovedtemaer: (1) den endelige omkostningsfordeling efter § 343, stk. 3, der beror på hvem der "fik medhold" ved bevisoptagelsen, (2) værnetings spørgsmål og adgangen til at henvise frem for at afvise ved forkert værneting, og (3) forholdet mellem de almindelige domstole og voldgiftsnævn, når entrepriseaftaler indeholder voldgiftsklausuler.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Isoleret bevisoptagelse efter retsplejelovens § 343 forudsætter, at beviset kan få betydning for en mulig fremtidig tvist – det kræves ikke, at retssag allerede er anlagt.
- 02** Omkostningsfordelingen efter § 343, stk. 3 skal træffes efter den gennemførte bevisoptagelse, og materielle indsigelser om forældelse, underentreprenøransvar eller regres kan ikke udskyde denne afgørelse til en eventuel hovedsag (Højesteret BS-23892/2018-HJR).
- 03** En skønsindstævnt kan pålægges at betale omkostninger ved isoleret bevisoptagelse, hvis bevisoptagelsen støtter, at der er begået fagfejl, og det ikke kan udelukkes, at skønsrekvirenten som følge heraf kan gøre krav gældende (Højesteret BS-22181/2023-HJR, flertal 3-2).
- 04** Omvendt får den skønsindstævnte 'medhold', hvis bevisoptagelsen ikke sandsynliggør det krav, rekvisenten ønskede belyst – fx fordi en skønserklæring ikke udgør tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilsidesætte en myndighedsvurdering (Højesteret BS-46046/2020-HJR).
- 05** En anmodning om isoleret bevisoptagelse indgivet til forkert ret kan henvises til rette værneting efter princippet i retsplejelovens § 248, stk. 2 – den behøver ikke afvises (Højesteret BS-25065/2020-HJR).

- 06** Rekvirenten afholder foreløbigt udgifterne ved bevisoptagelsen, og retten kan kræve sikkerhedsstillelse – et administrativt tilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse efter skatteforvaltningsloven § 52, stk. 3 er ikke en 'aftale' efter § 343, stk. 3, og ændrer ikke den procesretlige hæftelse (Højesteret BS-28775/2019-HJR).
- 07** Isoleret bevisoptagelse ved de almindelige domstole er tilladt trods AB 92-voldgiftsklausul, når det underliggende krav (fx forsikringsregres efter forsikringsaftaleloven §§ 18 og 57) hviler på et direkte retsforhold uden voldgiftsaftale (Højesteret BS-30473/2019-HJR).
- 08** Værneting for syn og skøn er dér, hvor genstanden for forretningen findes – for vidner dér, hvor vidnet bor; for bevis i udlandet dér, hvor sagen eventuelt kan anlægges her i landet.
- 09** Genstanden for syn og skøn kan efter omstændighederne være fotomateriale (fx på USB-stik) indsendt til retten, selv om de fysiske genstande befinder sig i udlandet – den retlige hensigtsmæssighedsprøve kan være opfyldt, selv om bevisværdien potentielt er ringere.
- 10** Når syn og skøn nægtes fremmet (fx ved manglende retlig interesse), er rekvirenten den tabende part og pålægges at betale omkostninger til skønsindstævnte efter § 343, stk. 3.

§ 1 Lovgrundlag og bestemmelsens opbygning

Hjemlen til isoleret bevisoptagelse findes i [retsplejelovens § 343](#). Bestemmelsens fire stykker regulerer henholdsvis adgangen til bevisoptagelse og værnetinget (stk. 1), den foreløbige omkostningshæftelse (stk. 2), den endelige omkostningsfordeling (stk. 3) og forholdet til reglerne om bevisførelse inden hovedforhandling (stk. 4).

Stk. 1 fastslår grundreglen:

Retten kan tillade, at der optages bevis, selv om dette ikke sker til brug for en verserende retssag.

Værnetinget er knyttet til bevistypen: for vidner til retten dér, hvor vidnet bor eller opholder sig; for syn og skøn til retten dér, hvor genstanden for forretningen findes; og for bevis i udlandet til retten dér, hvor sagen eventuelt kan anlægges her i landet.

Stk. 2 bestemmer, at udgifterne ved bevisoptagelsen afholdes *foreløbigt* af den part, der ønsker beviset optaget. Retten kan kræve sikkerhedsstillelse. Ordet "foreløbigt" blev indsat ved lov nr. 737 af 25. juni 2014 for at præcisere, at der alene er tale om en foreløbig betalingspligt, og at den endelige fordeling sker efter stk. 3.

Stk. 3 – nyaffattet ved samme lov – giver retten kompetence til at træffe bestemmelse om betaling af omkostningerne, medmindre parterne har aftalt andet. Forarbejderne angiver, at retten skal lægge vægt på, hvilken parts synspunkter bevisførelsen har støttet, dvs. hvem der har "fået medhold".

Stk. 4 henviser til [retsplejelovens § 340, stk. 2](#), 1. og 2. pkt., om underretning af modparten og eventuel advokatbeskikkelse, der finder tilsvarende anvendelse.

Selve skønsmandsudpegningen og spørgsmålsstillingen følger de almindelige regler i [retsplejelovens §§ 196-209](#). Reglerne om blankettvang følger af bekendtgørelse om anvendelse af blanketter i forbindelse med syn og skøn.

Bestemmelsen stammer fra Lov om Rettens Pleje af 1915 og har dermed mere end hundrede års historie. Den seneste materielle ændring skete ved lov nr. 737 af 25. juni 2014, der byggede på anbefalinger fra Udvalget om bedre og mere effektiv behandling af civile sager ved domstolene. Der er ingen vedtagne, men ikke-konsoliderede ændringer af § 343 pr. juni 2026.

LOV

[Retsplejeloven § 248, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 340, stk. 2](#)[Retsplejeloven § 343](#)

§ 2 Retlig interesse og betingelsen om bevisets relevans

Retten "kan" tillade isoleret bevisoptagelse – formuleringen giver domstolen et skøn. I praksis tillades bevisoptagelse, når rekvirenten har en retlig interesse, og det kan belyses, at beviset kan få betydning for en mulig fremtidig tvist. Retten kan omvendt nægte fremme ved manglende relevans eller ved misbrug.

I [BS-2049/2017-KBH](#) tillod Københavns Byret isoleret bevisoptagelse baseret på fotomateriale af arvegods i Frankrig. Retten fandt, at det

på det foreliggende grundlag ikke kunne udelukkes, at en vurdering af de efterladte effekter baseret på fotos kunne være relevant i en eventuel sag mellem parterne.

Retten bemærkede, at en skønsrapport baseret på fotos muligvis har ringere bevisværdi end en baseret på fysisk undersøgelse, men at dette ikke i sig selv kan udelukke bevisoptagelsen – det hører under en eventuel retssags bedømmelse af procesrisiko. Østre Landsret stadfæstede i [BS-2464/2017-OLR](#).

Omvendt illustrerer [BS-176/2009-VIB](#), at når syn og skøn nægtes af både byret og landsret, er rekvirenten den tabende part og pålægges omkostninger efter [§ 343, stk. 3](#).

I forsikringsretlig sammenhæng har Ankenævnet for Forsikring i [sag 102877](#) (flertalsafgørelse) pålagt et forsikringsselskab at yde retshjælpsdækning til isoleret bevisoptagelse, bl.a. fordi selskabet havde medvirket til bortkomst af afgørende bevismateriale. Nævnets flertal lagde vægt på, at der var rimelig grund til at få skadesårsagen efterprøvet ved domstolene, selv om nævnet tidligere havde afgjort dækningsspørgsmålet.

LOV

[Retsplejeloven § 343, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Kendelse om tilladelse til isoleret bevisoptagelse i Danmark af værdiansættelse af arvegods efter afdød i Frankrig	24.11.2017
Byretten · Kendelse om isoleret bevisoptagelse i Danmark vedrørende værdiansættelse af afdødes efterladte værker og løsøre i Frankrig	02.11.2017
Byretten · Afgørelse om sagsomkostninger efter nægtet syn og skøn	19.08.2009
Ankenævnet for Forsikring · Retshjælpsdækning til isoleret bevisoptagelse i sag om vandskade efter bortkomst af centralt bevismateriale	28.05.2025

§ 3 Værneting og adgangen til henvisning

Værnetingsreglerne i [§ 343, stk. 1](#) knytter bevisoptagelsens forum til bevisets karakter: vidnebevis dér, hvor vidnet bor; syn og skøn dér, hvor genstanden for forretningen findes; bevis i udlandet dér, hvor sagen eventuelt kan anlægges.

Højesteret har i [BS-25065/2020-HJR](#) afgjort et principielt spørgsmål om, hvad der sker, når anmodningen indgives til forkert ret. Tryg Forsikring indgav en anmodning om syn og skøn til Retten i Odense, men genstanden befandt sig i Ballerup (Retten i Glostrups jurisdiktion). Retten i Odense henviste anmodningen. Modparten kærede og anførte, at henvisningsreglen i [§ 248, stk. 2](#) efter sin ordlyd kun vedrører egentlige retssager. Højesteret udtalte:

Retsplejelovens § 248, stk. 2, vedrører efter sin ordlyd henvisning af sager, der er anlagt ved en ret, som ikke er rette værning. [...] Højesteret finder herefter, at en anmodning om isoleret bevisoptagelse kan henvises til rette værning i medfør af princippet i retsplejelovens § 248, stk. 2.

Afgørelsen sikrer procesøkonomien: rekvirenten behøver ikke starte forfra, men kan nøjes med at få anmodningen overført til den kompetente ret.

I den usædvanlige arvesag [BS-2049/2017-KBH](#) antog Københavns Byret, at "genstanden for forretningen" var det indsendte fotomateriale (USB-stik), ikke de fysiske genstande i Frankrig, og at dansk værning derfor var opfyldt. Denne pragmatiske fortolkning blev stadfæstet af Østre Landsret.

LOV	Retsplejeloven § 248, stk. 2	Retsplejeloven § 343, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Henvisning af anmodning om isoleret bevisoptagelse til rette værning efter princippet i retsplejelovens § 248, stk. 2		06.11.2020
	Landsretten · Kendelse om tilladelse til isoleret bevisoptagelse i Danmark af værdiansættelse af arvegods efter afdød i Frankrig		24.11.2017
	Byretten · Kendelse om isoleret bevisoptagelse i Danmark vedrørende værdiansættelse af afdødes efterladte værker og løsøre i Frankrig		02.11.2017

§ 4 Foreløbig omkostningshæftelse og sikkerhedsstillelse

Rekvirenten afholder efter [§ 343, stk. 2](#) foreløbigt udgifterne, og retten kan kræve sikkerhedsstillelse. Bestemmelsen svarer til [§ 340, stk. 2](#) om bevisførelse inden hovedforhandling og har været brugt som forbillede i anden lovgivning (jf. betænkning nr. 1385/2000 om bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder, der udtrykkeligt henviser til [§ 343, stk. 2](#)).

Ordet "foreløbigt" blev indsat ved lov nr. 737 af 25. juni 2014 for at understrege, at den endelige omkostningsfordeling sker efter stk. 3. Før ændringen kunne det forekomme uklart, om rekvirentens betalingspligt var endelig.

Princippet om foreløbig hæftelse blev prøvet på sit yderste i [BS-28775/2019-HJR](#), hvor Højesteret fastslog, at et tilsagn fra Skatteankestyrelsen om fuld omkostningsgodtgørelse efter [skatteforvaltningslovens § 52, stk. 3](#) ikke ændrer den procesretlige hæftelse. Skønsrekvirenterne (A og B) havde anmodet om syn og skøn i en skattesag og påstod, at Skatteankestyrelsen som tilsagnsgiver skulle betale skønsmandens honorar på 95.691 kr. direkte. Højesteret afviste dette:

Højesteret finder, at der hverken i retsplejeloven eller i skatteforvaltningsloven er holdepunkter for, at en afgørelse om at ville yde fuld omkostningsgodtgørelse kan tillægges betydning ved afgørelsen om sagsomkostningerne ved bevisoptagelsen efter retsplejelovens § 343, stk. 3. Det bemærkes i den forbindelse, at en afgørelse om fuld omkostningsgodtgørelse ikke udgør en aftale som nævnt i § 343, stk. 3.

Skatteyderen skal altså selv foreløbigt afholde udgiften og derefter søge refusion i henhold til det meddelte tilsagn – en klar adskillelse mellem procesretlig hæftelse og forvaltningsretlig godtgørelse.

LOV

Retsplejeloven § 343, stk. 2

Skatteforvaltningsloven § 47

Skatteforvaltningsloven § 52, stk. 3

PRAKSIS Højesteret · Hæftelse for skønsmandshonorar ved isoleret bevisoptagelse trods tilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse

14.01.2020

§ 5 Endelig omkostningsfordeling – hvem 'fik medhold'?

Den endelige omkostningsfordeling efter [§ 343, stk. 3](#) er det mest praksisrige delspørgsmål. Højesteret har i fem kendelser fra 2019 til 2023 fastlagt et klart mønster: retten skal vurdere, hvem der har fået medhold i *bevisoptagelsen* – ikke i det materielle krav, der endnu ikke er prøvet.

Princippet etableredes i den grundlæggende kendelse [BS-23892/2018-HJR](#) (UfR 2019.1247). Ejerne A og B rekvirerede syn og skøn vedrørende fugtproblemer i en ejendom opført af ARES Aulum A/S. Skønsmanden bekræftede faglige fejl. Entreprenøren indvendte, at ansvaret lå hos underentreprenører, at kravet var forældet, og at omkostningerne burde udskydes til hovedsagen. Højesteret afviste dette:

De indsigelser, som ARES Aulum A/S har gjort gældende om, at A og B ikke har et retligt grundlag for at gøre ansvar gældende over for ARES Aulum A/S, kan ikke føre til, at fordelingen af omkostningerne ved bevisoptagelse i stedet skal fastsættes i forbindelse med den anlagte retssag.

Medhold bekræftes, når fagfejl er konstateret, selv i forhold til en part, hvis konkrete ansvar er usikkert. I [BS-22181/2023-HJR](#) (ståltrappe med korrosion) fastslog Højesterets flertal (3-2), at leverandøren af ståldelene kunne pålægges omkostninger, fordi:

det kan pålægges en skønsindstævnt at betale omkostninger ved en isoleret bevisoptagelse, hvis bevisoptagelsen støtter, at der er begået fagfejl, og det efter det i øvrigt foreliggende ikke kan udelukkes, at skønsrekvirenten som følge heraf kan gøre krav gældende mod den skønsindstævnede.

Mindretallet fandt omvendt, at usikkerheden om den konkrete parts skyld vejede tungere.

Omvendt medhold blev resultatet i [BS-46046/2020-HJR](#) (vindmølleværditab). Her havde ejerne iværksat syn og skøn for at dokumentere tab efter en advokatfejl. Skønsmanden vurderede ganske vist et højere værditab end taksationsmyndigheden, men Højesteret fandt, at dette ikke udgjorde tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilsidesætte myndighedsskønnet:

Det fremgår af dommene, at det ikke er tilstrækkeligt bevis herfor, at der foreligger en skønserklæring med en anden konklusion om værditabets størrelse.

Da rekvirenterne således ikke kunne sandsynliggøre et tab, fik advokatfirmaet medhold, og rekvirenterne pålagdes omkostningerne.

Praksis fra byretterne følger samme mønster. I [BS-1163/2016-KOL](#) anlagde købere isoleret bevisoptagelse mod en ejendomsmægler for fejl i salgsopstillingen. Skønsmanden vurderede handelsværdien kun 17.000 kr. lavere end mæglerens vurdering, og retten fandt, at mægleren havde fået medhold. Rekvirenterne pålagdes at betale 51.000 kr. i sagsomkostninger.

Sag	År	Emne	Medhold
BS-23892/2018-HJR	2019	Byggemangler, fugt	Rekvirent (ejere)
BS-22181/2023-HJR	2023	Ståltrappe, korrosion	Rekvirent (flertal 3-2)
BS-46046/2020-HJR	2021	Vindmølle-værditab	Skønsindstævnte (advokat)
BS-1163/2016-KOL	2018	Ejendomsmæglerfejl	Skønsindstævnte (mægler)

LOV

[Retsplejeloven § 343, stk. 3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets afgørelse om fordeling af omkostninger ved isoleret bevisoptagelse vedrørende mangelfuld ståltrappe	18.12.2023
Højesteret · Fordeling af sagsomkostninger ved isoleret bevisoptagelse efter advokatfejl i sag om værditab ved vindmøller	17.08.2021
Højesteret · Højesterets afgørelse om fordeling af sagsomkostninger ved isoleret bevisoptagelse i en byggesag	11.01.2019
Byretten · Ejendomsmægler frifundet for ansvar for fejl i salgsopstilling – Køber dømt til at betale sagsomkostninger	11.06.2018

§ 6 Forholdet til voldgiftsklausuler i enterprisesager

Et centralt spørgsmål er, om en voldgiftsklausul – typisk AB 92/AB 18 § 45/§ 64, der henviser tvister til Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed – afskærer de almindelige domstole fra at behandle en anmodning om isoleret bevisoptagelse efter [§ 343](#). Spørgsmålet er navnlig relevant i [forsikringsregreskrav](#), hvor forsikringsselskabet ikke selv er part i entrepriseaftalen.

Højesteret afgjorde spørgsmålet i [BS-30473/2019-HJR](#) og [BS-30487/2019-HJR](#). Gjensidige Forsikring anmodede om syn og skøn efter en brandskade i en bebyggelse renoveret under AB 92. Entreprenørerne var medsikrede under bygherrens brandforsikring og protesterede mod domstolsbehandling. Højesteret fastslog:

Højesteret lægger til grund, at Gjensidige Forsikrings regreskrav mod Part A A/S og Icopal Entreprise er baseret på den forsikring, som er tegnet af Boligforening 1, og at entreprenørerne i forhold til de dækkede skader er medsikrede efter forsikringen. Højesteret tiltræder, at forsikringsselskabets adgang til at gøre regreskrav gældende mod entreprenørerne således beror på det direkte retsforhold mellem forsikringsselskabet og de medsikrede entreprenører, som følger af forsikringsaftalen, og dermed på, om entreprenørernes dækning efter brandforsikringen er bortfaldet efter [forsikringsaftalelovens § 18](#).

Da forsikringsaftalen ikke indeholdt nogen bestemmelse om [voldgift](#), var der ikke grundlag for at afvise bevisoptagelsen. Afgørelsen befæster, at voldgiftsklausulen i AB 92/AB 18 kun binder de parter, der har aftalt den – forsikringsselskabets regreskrav efter [forsikringsaftalelovens §§ 18 og 57](#) udspringer af et direkte retsforhold, der ikke er omfattet af voldgiftsklausulen.

Samme resultat nåede allerede Retten i Kolding (1. instans) i [BS-679/2017-KOL](#), der udgjorde den konkrete byretskendelse i sagen.

Afgrænsningen til [voldgift](#) og [AB-systemet](#) er vigtig: for entreprisetvister, der *er* omfattet af voldgiftsklausulen, skal syn og skøn begæres hos Voldgiftsnævnet efter AB 18 § 66 (tidligere AB 92 § 45). Domstolene kan kun håndtere bevisoptagelsen, når det underliggende krav hviler på et retsforhold *uden* voldgiftsaftale.

LOV	Forsikringsaftaleloven § 18	Forsikringsaftaleloven § 57	Retsplejeloven § 343
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret tillader isoleret bevisoptagelse ved almindelige domstole i sag om regreskrav fra forsikringsselskab mod medsikrede entreprenører 15.04.2020 Byretten · Afgørelse vedrørende anmodning om isoleret bevisoptagelse efter brand på Boligkontoret i Kolding 25.09.2018		

§ 7 Isoleret bevisoptagelse i skattesager – skatteforvaltningslovens § 47

[Skatteforvaltningslovens § 47](#) giver en skatteyder, der har en klagesag verserende ved Skatteankestyrelsen eller Landsskatte retten, adgang til at anmode byretten om syn og skøn efter [retsplejelovens § 343](#). Klagesagen udsættes, mens syn og skøn verserer ved domstolene.

Bekendtgørelse om Skatteankestyrelsen § 19 regulerer de administrative procedurer: rekvirenten skal skriftligt underrette Skatteankestyrelsen, medsende kopi af skønstemaet og byrettens imødekommende påtegning, og efter afslutning indsende retsbogsudskrift og skønserklæring inden 14 dage. Skatteankestyrelsen kan desuden efter [skatteforvaltningslovens § 52, stk. 3-4](#) give forhåndstilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse, når syn og skøn har tilført eller skønnes at kunne tilføre sagen væsentlige nye oplysninger.

Som Højesteret fastslog i [BS-28775/2019-HJR](#), er et sådant tilsagn om godtgørelse en forvaltningsretlig begunstigende akt – ikke en procesretlig aftale. Skatteyderen hæfter derfor fortsat foreløbigt for skønsmændens honorar efter § 343, stk. 2, men har adgang til efterfølgende refusion under [skatteforvaltningslovens § 52](#). Tilsagnet ændrer heller ikke den endelige omkostningsfordeling efter § 343, stk. 3, der fortsat beror på bevisoptagelsens udfald.

Den praktiske sammenhæng mellem [skatteretlig genoptagelse](#) og syn og skøn ved domstolene er tæt: skatteyderen bruger isoleret bevisoptagelse til at sikre sagkyndig vurdering af fx kursværdi, handelsværdi eller skønsmæssige fradrag, som Skatteankestyrelsen derefter kan lægge til grund.

LOV	Retsplejeloven § 343, stk. 2-3	Skatteforvaltningsloven § 47
	Skatteforvaltningsloven § 52, stk. 3	
PRAKSIS	Højesteret · Hæftelse for skønsmændshonorar ved isoleret bevisoptagelse trods tilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse 14.01.2020	

§ 8 Omkostninger når syn og skøn nægtes eller ikke støtter rekvirenten

Når retten nægter at fremme den isolerede bevisoptagelse – fx fordi rekvirenten ikke har retlig interesse, eller fordi bevisoptagelsen skønnes irrelevant – er det rekvirenten, der har "tabt" og skal betale skønsmændenes omkostninger.

I [BS-176/2009-VIB](#) var syn og skøn blevet nægtet af både byret og landsret. Spørgsmålet om omkostninger var ikke behandlet i nogen instans. Retten i Viborg genoptog sagen udelukkende for at fastsætte omkostninger og udtalte:

Efter skønssagens udfald, hvorefter syn og skøn er blevet nægtet af såvel byretten som af landsretten, skal skønsrekvirenten på begæring efter retsplejelovens § 343, stk. 3, betale sagsomkostninger til skønsindstævnte.

Rekvirenten pålagdes 15.000 kr. under hensyn til den "ret omfattende sagsbehandling med mundtlig procedure i byretten og med stillingtagen til ikke helt ukomplicerede juridiske spørgsmål".

I [BS-356/2006-HBK](#) (olieforurening) genoptog Retten i Holbæk en tidligere omkostningsafgørelse efter modtagelse af et overset processkrift. Skønsrekvirenten havde fået konstateret forurening, og det kunne ikke udelukkes, at skønsindstævnte senere ville blive indstævnt i en ansvarssag. Retten ophævede herefter den tidligere pålagte omkostningsafgørelse:

Det er ved det afholdte syn og skøn konstateret, at der er en olieforurening [...] og det kan [...] ikke udelukkes, at skønsindstævnte vil blive medindstævnt i en sag om ansvaret. Herefter er der ikke, i alt fald ikke for tiden, grundlag for at pålægge skønsrekvirenten at betale omkostninger til skønsindstævnte.

Denne sag illustrerer det afgørende kriterium: så længe det ikke kan udelukkes, at rekvirenten kan gøre krav gældende, anses rekvirenten for at have fået (i det mindste foreløbigt) medhold, og der er ikke grundlag for omkostningspålæggelse til modparten.

LOV

[Retsplejeloven § 343, stk. 3](#)

PRAKSIS

Byretten · Afgørelse om sagsomkostninger efter nægtet syn og skøn	19.08.2009
Byretten · Afgørelse om sagsomkostninger i sag om isoleret bevisoptagelse vedrørende olieforurening	07.05.2008
Byretten · Kendelse om sagsomkostninger efter isoleret bevisoptagelse vedrørende olieforurening	05.05.2008

§ 9 Sammenfatning af retsstillingen

Isoleret bevisoptagelse efter [retsplejelovens § 343](#) er et fleksibelt procesretligt instrument, der anvendes bredt i praksis – fra byggemangler og ejendomstvister til skattesager og forsikringsregres. Højesterets praksis fra 2019-2023 har afklaret en række spørgsmål:

- **Omkostningsfordelingen** skal ske straks efter bevisoptagelsen og beror alene på, hvem der fik medhold – materielle indsigelser om forældelse, regres eller ansvar hører hjemme i en eventuel hovedsag.
- **Medhold-tersklen** er lav: det er tilstrækkeligt, at det "ikke kan udelukkes", at rekvirenten kan gøre krav gældende. Omvendt får modparten medhold, hvis skønsresultatet ikke sandsynliggør rekvirentens krav.
- **Værneting** følger bevistypen, og en anmodning indgivet til forkert ret kan henvises analogt med § 248, stk. 2 – afvisning er unødvendig.
- **Voldgiftsklausuler** i entrepriseaftaler afskærer kun bevisoptagelse ved domstolene, når det underliggende krav er omfattet af voldgiftsaftalen – forsikringsregres efter forsikringsaftaleloven falder typisk udenfor.
- **Tilsagn om omkostningsgodtgørelse** i skattesager ændrer ikke den procesretlige hæftelse – skatteyderen foreløbigt afholder udgiften og søger derefter refusion.

Afgrænsningen mod beslægtede emner er vigtig: de almindelige syn og skøn-regler under en verserende sag (§§ 196-209) hører under emnet syn og skøn, [voldgiftsbehandling](#) som sådan reguleres af voldgiftsloven, og kærebeogrænsninger ved procesretlige afgørelser behandles under [kæreadgang](#). For [entreprisemangler](#) og [mangler ved fast ejendom](#) er isoleret bevisoptagelse et hyppigt anvendt redskab til at sikre teknisk bevis.

LOV	Retsplejeloven § 343	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om fordeling af omkostninger ved isoleret bevisoptagelse vedrørende mangelfuld ståltrappe	18.12.2023
	Højesteret · Fordeling af sagsomkostninger ved isoleret bevisoptagelse efter advokatfejl i sag om værditab ved vindmøller	17.08.2021
	Højesteret · Henvisning af anmodning om isoleret bevisoptagelse til rette værning efter princippet i retsplejelovens § 248, stk. 2	06.11.2020
	Højesteret · Højesteret tillader isoleret bevisoptagelse ved almindelige domstole i sag om regreskrav fra forsikringsselskab mod medsikrede entreprenører	15.04.2020
	Højesteret · Hæftelse for skønsmændshonorar ved isoleret bevisoptagelse trods tilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse	14.01.2020
	Højesteret · Højesterets afgørelse om fordeling af sagsomkostninger ved isoleret bevisoptagelse i en byggesag	11.01.2019

REFERENCE Lovgrundlag

4 paragraffer

Retsplejeloven § 248	stk. 2	Retsplejeloven § 343	stk. 1, 2, 3, 4
Skatteforvaltningsloven § 47		Skatteforvaltningsloven § 52	stk. 3

MATERIALE Citerede afgørelser

15 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		6
18.12.2023	Højesterets afgørelse om fordeling af omkostninger ved isoleret bevisoptagelse vedrørende mangelfuld ståltrappe	4471-5367
17.08.2021	Fordeling af sagsomkostninger ved isoleret bevisoptagelse efter advokatfejl i sag om værditab ved vindmøller	bs-46046-2020-hjr
06.11.2020	Henvisning af anmodning om isoleret bevisoptagelse til rette værning efter princippet i retsplejelovens § 248, stk. 2	bs-25065-2020-hjr
15.04.2020	Højesteret tillader isoleret bevisoptagelse ved almindelige domstole i sag om regreskrav fra forsikringsselskab mod medsikrede entreprenører	397-448
14.01.2020	Hæftelse for skønsmændshonorar ved isoleret bevisoptagelse trods tilsagn om fuld omkostningsgodtgørelse	bs-28775-2019-hjr
11.01.2019	Højesterets afgørelse om fordeling af sagsomkostninger ved isoleret bevisoptagelse i en byggesag	bs-23892-2018-hjr
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		1

24.11.2017	Kendelse om tilladelse til isoleret bevisoptagelse i Danmark af værdiansættelse af arvegods efter afdød i Frankrig	832-935
------------	--	---------

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS 6

25.09.2018	Afgørelse vedrørende anmodning om isoleret bevisoptagelse efter brand på Boligkontoret i Kolding	399-450
11.06.2018	Ejendomsmægler frifundet for ansvar for fejl i salgsopstilling – Køber dømt til at betale sagsomkostninger	361-408
02.11.2017	Kendelse om isoleret bevisoptagelse i Danmark vedrørende værdiansættelse af afdødes efterladte værker og løsøre i Frankrig	831-934
19.08.2009	Afgørelse om sagsomkostninger efter nægtet syn og skøn	4896-5905
07.05.2008	Afgørelse om sagsomkostninger i sag om isoleret bevisoptagelse vedrørende olieforurening	7076-8509
05.05.2008	Kendelse om sagsomkostninger efter isoleret bevisoptagelse vedrørende olieforurening	7076-8508

ANKENÆVN ET FOR FORSIKRING · NÆVN / KLAGEINSTANS 2

10.09.2025	Afslag på retshjælp til isoleret bevisførelse mod afdød sælger og ejerskifteforsikring	102771
28.05.2025	Retshjælpsdækning til isoleret bevisoptagelse i sag om vandskade efter bortkomst af centralt bevismateriale	102877

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning om Bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder m.v.

nr. 1385 · 2000 · Kulturministeriet